

Thema: Voedselveiligheid en -kwaliteit

Het fysische gedeelte van de audit houdt een bezoek aan bedrijfslocaties en infrastructuur in.

Welke certificaten zijn zinvol voor je bedrijf?

Het landschap van de certificaten voor de land- en tuinbouw is voortdurend in beweging. De Sectorgids Primaire Plantaardige Productie is in voege en de Sectorgids Dierlijke Productie is in ontwikkeling. EurepGAP heeft de naam GlobalGAP gekregen en heeft ook een nieuwe versie. Dat alles maakt het voor een producent moeilijk om uit te maken welke certificaten zinvol zijn voor het bedrijf.

Veel gestelde vragen

Waarom moet ik me laten certificeren?

Vaak laten bedrijven zich certificeren omdat ze er vanuit een bepaalde hoek toe verplicht worden. Deze verplichting komt meestal van de overheid of van afnemers in binnen- en buitenland.

Ook economische factoren leiden tot certificatie. Vaak mag je niet leveren zonder een certificaat of krijg je een lagere prijs voor een ongecertificeerd product. Binnen

een groot Europa is het nodig om je te onderscheiden via kwaliteitsgaranties en certificaten.

Tot slot biedt een certificaat garanties betreffende voedselveiligheid, traceerbaarheid en kwaliteit. Deze garanties werden erg belangrijk na de dioxinecrisis. Lastenboeken verplichten je om jezelf een spiegel voor te houden en een kritische evaluatie door te voeren die de kwaliteit en efficiëntie van de toekomstige bedrijfsvoering gunstig beïnvloedt.

Welke lastenboeken heb ik nodig op mijn bedrijf?

Er zijn twee belangrijke vragen die je je moet stellen om uit te maken welke lastenboeken nodig zijn voor je bedrijf: Welke teelten heb ik op mijn bedrijf? En in welke landen wordt mijn product verkocht?

De Sectorgids Primaire Plantaardige Productie is nodig voor alle producenten in België en voor alle teelten met uitzondering van de eigen voedergewassen.

IKKB is een commercieel systeem dat zeker wordt aangeraden wanneer je granen of suikerbieten teelt. Voor verse groenten en fruit kan IKKB zinvol zijn als je wenst te leveren onder het Flandria-label.

GlobalGAP is opgesteld voor groenten en fruit. Het is voornamelijk vereist wanneer het product bestemd is voor export. Het GlobalGAP-certificaat kan evenals IKKB aangewend worden om te kunnen leveren onder het Flandria-label.

Het VVA-lastenboek is bedoeld voor aardappelen die bestemd zijn voor de frietindustrie, wanneer je afnemer hiernaar vraagt.

Het lastenboek Geïntegreerde Teelt Pitfruit is enkel van toepassing voor de geïntegreerde teelt van appel en peer.

Hoe kan ik mijn product onder het Flandria-label leveren?

Wanneer je groenten of fruit wenst aan te leveren onder het Flandria-label moet je beschikken over twee certificaten: het certificaat voor de Sectorgids Primaire Plantaardige Productie aangevuld met een certificaat voor IKKB of GlobalGAP.

Wat moet ik doen als ik een gemengd bedrijf heb?

De sector van de dierlijke productie is volop in dialoog met het FAVV om een Sectorgids Dierlijke Productie goed te keuren en te implementeren. Deze gids zal deel uitmaken van een generieke gids voor de primaire sector (plantaardige en dierlijke). Vanaf het moment dat deze gids klaar is voor implementatie, zal een gecombineerde audit voor plantaardige en dierlijke productie mogelijk zijn. De plantaardige productie moet wel voor het einde van 2008 gecertificeerd zijn om geen malus te krijgen van het FAVV.

Hoe verloopt een audit?

Een audit kan opgedeeld worden in drie delen: een administratief, een fysisch en een interview-gedeelte. Tijdens de administratieve controle worden alle bewijsstukken en registraties opgevraagd. De fysische controle is een bezoek aan bedrijfslocaties en infrastructuur. Het interview bestaat uit het aftoetsen van punten via vraagstelling,

Belangrijke lastenboeken

Sectorgids Primaire Plantaardige Productie

De sectorgidsen zijn opgesteld als antwoord op de Europese General Food Law (EG 178/2002) en de Belgische wetgeving betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid (KB 14/11/2003).

Door middel van autocontrole neemt elke schakel zijn verantwoordelijkheid om voedselveiligheid te waarborgen doorheen de voedselketen. De wetgever laat sectoren toe zichzelf te controleren via het opmaken van een sectorgids die door het

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) wordt gevalideerd. De teler stelt zich in orde tegenover de sectorgids en laat zich door een onafhankelijke certificatie-instelling (OCI) controleren.

Het FAVV tracht landbouwers te stimuleren om deel te nemen aan het systeem van de sectorgidsen door een bonus-malus regeling. Wanneer het volledige landbouwbedrijf gecertificeerd is voor de desbetreffende sectorgidsen, krijgt het bedrijf een bonus van 15% op de FAVV-bijdrage. Wanneer het

bedrijf niet is gecertificeerd, wordt het afgestraft door een malus (maximaal 200%). Inhoudelijk bevat de Sectorgids Primaire Plantaardige Productie alle wettelijk opgelegde punten betreffende meldingsplicht en traceerbaarheid.

De vragen van het lastenboek zijn onderverdeeld in zeven hoofdstukken: bedrijf & gebouwen, machines & gereedschappen, bedrijfsleider & personeel, teelttechniek & naooogstbehandeling, schadelijke organismen, registratie en meldingsplicht.

Een certificaat voor de sectorgids is tot drie jaar geldig. De controles worden vooraf aangekondigd. Er zijn drie beoordelingsniveau's voor de eisen:

A: alle tekortkomingen moeten weggewerkt zijn vóór certificering;

B: alle tekortkomingen moeten tegen de volgende audit weggewerkt worden met behulp van een actieplan;

+: deze punten zijn aanbevelingen die niet afgestraft worden, maar die in de toekomst mogelijk in belang zullen toenemen.

www.favv.be

IKKB

De IKKB-Standaard (Integraal Keten Kwaliteit Beheer) werd in het leven geroepen om één geharmoniseerd systeem op te stellen dat van toepassing is op alle teelten. IKKB is ontwikkeld door Vegaplan en is ont-

Tabel 1. - De verschillende lastenboeken in een notendop

	Sectorgids	IKKB	GlobalGAP F&V	WA	Geeïntegreerde Teelt Pflruit	
Teeltgroep	Groenten verse markt	X	X	X		
	Aardappelen	X	X	X	X	
	Fruit	X	X	X	X	
	Industriegroenten	X	X	(x)		
	Granen	X	X			
	Suikerbieten	X	X			
	Cichorei	X	X			
	Hop	X	X			
Score	Major	A = 100%	1 = 100%	M = 100%	M* = 100%	1 = producent geweigerd
	Minor	B = 100% bij 2de audit	2 = 70%	m = 95%	m = x%	2 = fruitsoort geweigerd
	Aanbeveling	+ = x%	3 = x%	a = x%		3 = percelen geweigerd
	Frequentie	3 jaar	3 jaar	1 jaar	1 jaar	1 jaar
	Lastenboekbeheerder	Vegaplan	Vegaplan	Foodplus	DPPA	Ministerie van Landbouw
Analyses	sectorniveau	sectorniveau	ja	ja	ja	

omdat een visuele controle op het moment van de audit niet mogelijk is.

Wat moet ik doen om mij in orde te stellen?
Om je te laten controleren, moet je je inschrijven bij een controle-instelling. Het inschrijvingsformulier kan opgevraagd worden bij de controle-instellingen en bevat onder meer contactgegevens, gekozen lastenboeken en de desbetreffende teelten. Na inschrijving zal er met jou een afspraak vastgelegd worden om de audit uit te voeren. Na een positieve evaluatie of na het aanleveren van de nodige bewijsstukken van corrigerende maatregelen zal je een certificaat ontvangen met de geldigheids termijn van het lastenboek. Gecombineerde audits voor meerdere lastenboeken zijn altijd mogelijk. Op die manier worden de

kosten en de tijdsbesteding beperkt.

Besluit

De Sectorgids Primaire Plantaardige Productie, IKKB en GlobalGAP zijn drie veel voorkomende lastenboeken in de land- en tuinbouw. De keuze voor een welbepaald lastenboek is bedrijfsspecifiek en wordt bepaald door de teelten en de afzetmarkt. Ook al hebben de verschillende lastenboeken verschillende accenten, toch streven ze er allemaal naar om veilige en kwalitatieve producten op de markt te brengen met respect voor arbeid en milieu.

L. Luyten

Certalent, Heverlee

Erkende onafhankelijke certificatie-instellingen (OCI's)

Carah asbl

Rue Paul Pastur 11, 7800 Ath

Tel. +32 (0)68/26 65 84

Fax +32 (0)68/26 65 80

E-mail: norbert.devroede@hainaut.be

Certagro vzw

Leuvensesteenweg 130A,

3191 Boortmeerbeek

Tel. +32 (0)15/51 57 35

Fax +32 (0)15/51 47 79

E-mail: certagro@certagro.be

staan vanuit een samensmelting van enkele bestaande lastenboeken: het lastenboek Consumptieaardappelen, het lastenboek Industriegroenten, het Flandria-lastenboek 'Milieubewuste teelt voor pitfruit en houtig kleinfruit' en Charte P.E.R.F.E.C.T.

IKKB bevat alle eisen van de sectorgids betreffende voedselveiligheid en traceerbaarheid. Daarnaast zijn er aanvullende eisen betreffende kwaliteit en milieu die niet gevraagd worden door de wetgever maar wel door de afnemers. Wanneer je dus een IKKB-certificaat behaalt, voldoe je niet alleen aan alle eisen van de Sectorgids Primaire Plantaardige Productie, maar beschik je ook over een waardevol commercieel certificaat dat in vele gevallen door je afnemer zal worden opgevraagd.

IKKB bevat dezelfde zeven hoofdstukken als de Sectorgids Primaire Plantaardige Productie, zij het uitgebreider.

De controles voor IKKB gebeuren om de drie jaar en worden vooraf aangekondigd. Elke eis heeft drie mogelijke scores:

- 1: alle tekortkomingen moeten weggewerkt zijn vóór certificering;
- 2: er moet minimaal aan 70% van de eisen voldaan worden;
- 3: dit zijn aanbevelingen die niet afgestraft worden, maar die in de toekomst mogelijk in belang zullen toenemen.

Naast de aangekondigde controles worden

er jaarlijks ook onaangekondigde controles uitgevoerd bij 10% van de gecontroleerde bedrijven.

www.vegaplan.be

GlobalGAP Fruit and Vegetables

GlobalGAP, de nieuwe naam voor EurepGAP, is een internationale standaard die eigendom is van het Duitse Foodplus en die gebaseerd is op de principes van Goede Agrarische Praktijk (GAP). De nieuwe versie 2007 is modulair opgebouwd. De groente- en fruittelers moeten voldoen aan de modules Agrarisch Bedrijf (All Farm Base), Plantaardige Productie (Crop Base) en Groenten en Fruit (Fruit and Vegetables). De vragen van het lastenboek zijn onderverdeeld in verschillende thema's: registraties, perceelsbeheer, welzijn van personeel, afval & milieu, klachten, traceerbaarheid, uitgangsmateriaal, bemesting, irrigatie & fertigatie, geïntegreerde bestrijding, gewasbescherming, oogst- en naoogstbehandeling. Een GlobalGAP-certificaat is een jaar geldig. De beoordeling gebeurt volgens Majors, minors en aanbevelingen:

M: alle tekortkomingen moeten weggewerkt zijn vóór certificering;

m: er moet minimaal aan 95% van de eisen voldaan worden;

a: dit zijn aanbevelingen die niet afgestraft worden, maar die in de toekomst mogelijk

in belang zullen toenemen.

Ook voor GlobalGAP worden er jaarlijks onaangekondigde controles uitgevoerd bij 10% van de gecertificeerde bedrijven.

www.globalgap.org

Geïntegreerde Teelt Pitfruit

Geïntegreerde Teelt Pitfruit is een wettelijk systeem dat gebaseerd is op een Koninklijk Besluit (KB 22/1/1996). Het lastenboek bevat eisen voor de geïntegreerde teelt van appel en peer. Men tracht zoveel mogelijk ziekten en plagen te bestrijden met natuurlijke vijanden en cultuurmaatregelen, zodat het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen kan worden beperkt. De controles worden jaarlijks uitgevoerd.

VVA

VVA (Voedselveiligheidscertificaat aardappelen verwerkende industrie) is een lastenboek dat moet worden gevolgd door producenten die hun aardappelen leveren aan de frietaardappelverwerkende industrie. De aardappelen zijn vaak bestemd voor export naar Nederland. De vragenlijst streeft naar een beperking van voedselveiligheidsrisico's bij de teelt, de oogst, het transport en de bewaring van aardappelen. De controles gebeuren jaarlijks.

www.vavi.nl

Certalent vzw

Kantoor Vlaanderen:

W. de Croylaan 48, 3001 Heverlee (Leuven)

Tel. +32 (0)16/78 15 40

Fax +32 (0)16/78 05 53

Kantoor Wallonië:

Chaussée de Namur, 1300 Wavre

Tel. +32 (0)10/84 65 66

Fax +32 (0)10/84 65 67

E-mail: lluyten@bdb.be

www.bdb.be/certalent

CKC vzw

Ieperseweg, 87, 8800 Rumbeke-Beitem

Tel. +32 (0)51/27 32 80

Fax +32 (0)51 27 32 89

E-mail: patrick.sedeyn@west-vlaanderen.be

www.ckc.be

Integra bvba

Statiestraat 164, 2600 Berchem

Tel. +32 (0)3/287 37 60

Fax +32 (0)3/287 37 61

E-mail: gerrit.de.weerdt@integra-bvba.be

Procerviq asbl

Rue de l'Economie 4, 4431 Loncin (Ans)

Tel. +32 (0)4/263 56 29

Fax +32 (0)4/247 03 59

E-mail: qualite@procerviq.be

Promag sprl

Centre d'Entreprises et d'Innovation

Parc d'activités économiques de Aye

Rue Féher 1, 6900 Marche-en-Famenne

Tel. +32 (0)84/46 03 46

Fax +32 (0)84/46 06 47

E-mail: info@promag.be

SGS Belgium - SGS AgroControl

Polderdijkweg 16, 2030 Antwerpen

Tel. +32 (0)3/545 87 03

Fax + 32 (0)3/545 87 89

E-mail: guy_mattys@sgs.com

B&S Qualicert

Rue de Pont de Pierre 7, 7340 Colfontaine

Tel. +32 (0)65/66 25 75

Fax + 32 (0)65/66 25 95

E-mail: info@bsqualicert.be

Bron: Vegaplan.be